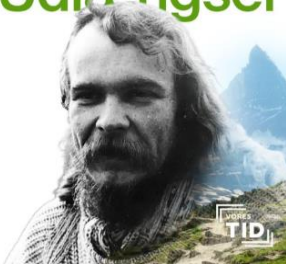

Udlængsel

Transskription af:

Udlængsel

Episode 10: Auberon på krigsrejse i 1864: Til fronten i Dybbøl med den nysgerrige Hr. Handskeskind

Vært: Nikolai Sørensen, historiker og tilrettelægger på Vores Tid.

Medvirkende: Historiker ved Historiecenter Dybbøl Banke, Ditte Kock.

Redaktør: Rikke Caroline Carlsen.

Nikolai Sørensen: Det buldrer og brager. Larmen fra fronten når helt ind i byens gader og forstærkes mellem bygningerne. Klokken er tre om natten den 28. marts 1864. De engelske gentlemen og baron Herbert og William Hall vågner med et sæt og springer i tøjet. De styrter ned ad hotel-trappen, gennem lobbyen og ud i mørket. De har kurs lige mod slagmarken. Hen over broen får de følgeskab af de danske soldater, der er kaldt ud for at forsvare stillingen. Med kuglerne flyvende om ørerne placerer de sig på skanserne. Men Herbert og Hall er ikke mødt op for at forsvare stillingen. De er mødt op for at se på. De er krigsturister, og de har adgang til forreste række, når geværliden skyder kampene under Anden Slesvigske krig i gang. Den er overalt i de film, vi ser. I de bøger, vi læser. I musikken vi hører og de SoMe posts, vi scroller forbi, udlængslen. Efter somre med rejserestriktioner oplevede flere rejseselskaber rekordstor rejselyst i sommeren 2022. For vi længes ud. Det har vi altid gjort, og det vil vi blive ved med. Men hvad er det, vi længes efter? Mit navn er Nikolai Sørensen, og i denne her episode undersøger vi en af de mørkere afkroge af turismehistorien og rejser ud som krigsturister. Krigsturisme er en gren af fænomenet dark tourism, som går ud på at rejse til steder forbundet med død. Det kan f.eks. være steder med forbindelse til katastrofer, slaveri eller folkemord. For krigsturisterne er krig det centrale. I nyere tid har turister rejst til krigszoner i Afghanistan, Syrien, Gaza og senest Ukraine. Men fænomenet er meget ældre end som så. Hvorfor rejste turister til fronten under Anden Slesvigske Krig? Og hvordan blev de mødt, da de nåede frem? Det vil jeg finde ud af i dag, hvor jeg tager dig med til slagmarken ved Dybbøl Mølle i 1864. Jeg mødes med Ditte Kock, der er historiker ved Historiecenter Dybbøl Banke, og som ved en hel masse om krigen i 1864. Velkommen til Udlængsel.

Ditte Kock: Hej.

Nikolai Sørensen: Hej.

Ditte Kock: Ja, hej. Velkommen til.

Nikolai Sørensen: Tak. Hej Ditte.

Ditte Kock: Velkommen til Sønderborg.

Nikolai Sørensen: Tusind tak. Hvad øh?

Ditte Kock: [?] lige heromme bagved.

Nikolai Sørensen: Ja ok.

Ditte Kock: Vi går ned i byen med det samme.

Nikolai Sørensen: Så skal vi bare ud i byen. Før vi begiver os mod fronten, går Ditte og jeg en tur i Sønderborgs gader. Da danskerne lå i krig mod preusserne lige uden for bygrænsen blev en engelsk adelsmand indlogeret på et fint hotel her i midten af byen. Og Ditte nu, nu kommer vi gående ned igennem gågaden i Sønderborg og står nu her overfor en rigtig fin bygning. Og den her gamle bygning var altså det, der hed Reimuths Hotel, og i foråret 1864, der tikker en engelsk gentleman ved navn Auberon Herbert ind her på hotellet. Og vil du ikke fortælle en gang, hvem er ham her Auberon Herbert?

Ditte Kock: Jo, Herbert. Han er en ung engelsk adelsmand, 25 år gammel. Og han er født på et meget berømt slot i England. Der hvor Downton Abbey er optaget. Så hvis man bare lige har brug for et billede af, hvad han kommer fra, så er det altså Downton Abbey, man skal forestille sig lige nu. Og han er sådan gået den vej, som unge engelske adelsmænd nu gjorde, Eton College og så videre til Oxford. Og på Oxford, der læser han jura, men vælger så på et tidspunkt at stoppe, fordi han bliver militært interesseret. Og i England havde de sådan et system på det tidspunkt, hvor man kunne betale sig vej ind i hæren. Så han køber simpelthen en officer-bestalling. Og det virker som om, at målet for ham er at komme ud og se en kamp. Som en del af den engelske hær, kavaleriet i øvrigt, der rejser han mod Indien, som jo er engelsk koloni, og der er der nemlig et oprør nede, så der skal de ned og bekæmpe det her oprør. Men det er simpelthen overstået, før de når frem, så det får han ikke det store ud af. Så er han åbenbart også en tur forbi Canada, fordi der er der også nogle problemer derovre mellem England og USA. Det finder de så en fredelig løsning på. Så heller ikke noget kamp der. Så til sidst, så man kan sige, at han opgiver, Men han sælger i hvert fald sine officer-bestalling igen og stopper.

Nikolai Sørensen: Efter flere mislykkede forsøg på at se krig med egne øjne ankommer Herbert i Sønderborg i 1864. Her håber han at overvære det, der i dag kendes som Anden Slesvigske Krig eller bare krigen i 1864. Og helt kort sagt var det en konflikt mellem Danmark og Preussen om hertugdømmerne Slesvig og Holsten. Og Herbert han er jo indlogeret på det her fine hotel vi, vi står over for og er her altså for at se den her krig. Hvorfor er han så interesseret i lige præcis den her krig?

Ditte Kock: Altså krigen i 1864, i dag er det kun Danmark, der taler om den, men dengang var der altså stor opmærksomhed på den i hele Europa, især i England. Og Herbert øjner jo nok muligheden for også at se en kamp. Men også over at se, hvordan det går for danskerne. Altså hele vejen igennem. Hans beretning om opholdet her. Der er han klart pro dansk. Så han tager simpelthen fat i sin gode ven Hall, William Hall, som også er jurist. Og de tager så afsted mod Danmark.

Nikolai Sørensen: Så nu kan hans drøm om at se en kamp helt tæt på forhåbentlig blive til virkelighed for ham. Men som du sagde det her med, at han er pro dansk altså. Kan du sætte ord på? Hvorfor er det lige, han støtter Danmark i den her konflikt?

Ditte Kock: Han ser for det første en masse ligheder mellem det danske og det engelske folk. Og så er det mit indtryk, at Danmark er et lille land i forhold til Preussen og Østrig, Så det er jo den lille, der bliver overfaldet.

Nikolai Sørensen: Og på sin rejse her til Sønderborg skriver han også en række breve hjem til sin mor. Hvad siger brevene om hans rejse frem til, at han tjekker ind på det hotel, vi står overfor her?

Ditte Kock: Vi starter med at sejle over kanalen, og så tager de med toget derfra over Bruxelles. Så tager de videre til Lübeck og fra Lübeck. Så sejler de til København. Så tager de videre til Korsør og fra Korsør, der sejler de så herved til. Og så er det, at de har nogle breve med hjemmefra. Han skriver ikke fra hvem, men i hvert fald en vigtig person, der har skrevet et brev til de danske militære myndigheder om, hvem det er, der kommer på besøg, og hvorfor man kan stole på dem. Så dem viser de til de danske officerer, og så får de faktisk henvist en plads her på hotellet, hvor de kan overnatte.

Nikolai Sørensen: Så de kommer her med deres fine adgangsbilletter, nærmest, til at se kampen helt tæt på. Og så får de henvist en plads her på Reimuths Hotel, som vi står over for nu?

Ditte Kock: Jeg bliver indlogeret her på hotellet, og han beskriver det som værende i luksus, og så er de ellers klar til at komme af sted.

Nikolai Sørensen: Efter en gåtur i Sønderborg er Ditte og jeg også klar til at komme af sted mod slagmarken. Vi hopper i bilen og følger Herberts fodspor ud af byen til Dybbølsten. Ditte, lige nu er vi jo selv krigsturister eller slagmarksturister, for vi står nemlig nu på Historiecenter Dybbøl Skanse, som er placeret midt på Dybbøl Banke og kigger ud over det her kæmpestore landskab, hvor krigen mellem Danmark og Preussen altså udspillede sig her i 1864, og her er jo smukt og fredeligt som vi står og kigger ud over nu. Og her gik Herbert og Hall altså til og fra hver dag i løbet af opholdet her i 1864. Hvordan har det set ud, da Herbert han stod her i marts 1864?

Ditte Kock: I marts 1864 har skanserne stadig været nogenlunde intakte. Så da de skulle herop, så var det over broen dernede. Der har de lige sådan et pas med, at de kan få lov til at komme over. Og så herude i frontlinjen, der havde man de 10 skanser startende med nummer ét nede ved Vemmingbund, helt ned på venstrefløj og så ud til nummer 10 helt ude på højrefløj. Så der har været skanser, og inde i skanserne har der været artillerister, og der har de altså også været helt inde og hilse på dem mellem skanserne, løbegrave og også bagved skanserne. Men så begynder det altså også at regne ned med granater på et tidspunkt, hvor der i stigende grad kommer lidt store huller i tingene herude.

Nikolai Sørensen: Så begynder der at ske noget. Så begynder landskabet også at ændre sig. Men hvordan opførte Herbert og hans kammerat Hall sig egentlig, når de kom på besøg her på slagmarken?

Ditte Kock: Jamen, de var da engelske gentlemen, ingen tvivl om det. Men der er nok lidt stor forskel på engelske gentlemen og almindelige danske soldater, der kommer ude fra et eller andet husmandssted i Jylland. Så de... Man lægger hurtigt mærke til dem, må man sige. Også fordi at især Herbert jo bare har gjort sig klar til, at han skal på slagmark. Så han har taget det praktiske tøj på - det mest praktiske tøj på, at han kunne finde over hovedet. Så det var et... Han var klædt 100 % i læder, læderjakke.

Nikolai Sørensen: Stærkt.

Ditte Kock: Læderbukser og læder gamacher. Det har været noget specielt, og alle danskerne griner af ham, må man nok sige. Altså der er nogen der er henne og røre ved ham for at se om det nu faktisk er læder. Og der er en af soldaterne, der står længe og kigger på ham og så til sidst siger. Altså, hvis jeg havde haft så meget læder, så havde jeg lavet et par støvler af det. Og så får han en del øgenavne. Han bliver kaldt for lædermanden, han bliver kaldt for læderhandsken, og så bliver han kaldt for Robinson Crusoe og Hall hans kammerat, som er med. Det er jo så Fredag der er med ham. Så det er det han sådan er kendt som herude.

Nikolai Sørensen: Okay, så han han han har kunnet give et godt comic relief her til krigen.

Ditte Kock: Så absolut.

Nikolai Sørensen: Hvordan er hans syn egentlig på de danske soldater?

Ditte Kock: Han er utrolig positiv over for danskerne. Altså også fra starten så er det jo danskerne, han holder med. Så det er jo allerede en start. Men vi er de bedste mennesker. Vi er danskere. Vi er brage modige folk. Vi har kampvilje. Der bliver trukket sådan lidt nogle streger til nogle gamle vikinger i hans beskrivelse.

Nikolai Sørensen: Så den får virkelig ikke for lidt.

Ditte Kock: Det er virkelig. Uha, hvor de kan.

Nikolai Sørensen: Og hvordan nu? Nu beskrev du det her med, at man har gået og kaldt ham øgenavne, læderhandsken og Robinson Crusoe. Altså, hvad har man egentlig syntes om ham her på slagmarken?

Ditte Kock: Jamen, jeg tror som sådan godt, de har kunnet lide ham. Han har jo ikke gjort nogen noget fortræd, men man har nok ikke helt den store forståelse for, hvad det er, han vil her. Fordi de danske soldater. De skal jo være her. De kan ikke gå tilbage over broen og hen på hotellet om aftenen. Altså, de skal blive herude. Det er der nok også andre, der ikke helt kan forstå.

Nikolai Sørensen: Ja, for du har, du har en bog med der. Og hvad er det? Hvad er det, du...?

Ditte Kock: Det er en beretning fra en engelsk journalist, født italiener Gallenga, men journalist for The Times i England. Og han beskriver de her engelske amatører, som han faktisk omtaler den med sin beretning.

Nikolai Sørensen: Og hvad skriver han?

Ditte Kock: Han skriver: "Deres dristige sorgløshed, og deres underlige rejsekostume forundrer officererne og vække usigelig fornøjelse hos soldaterne. En af disse fremmede, en yngling af adelt blod og udseende nylig kommet fra Oxford, klædt i en slags bøffellæder canapé, havde de givet øgenavnet Robinson Crusoe og hans uadskillelige ledsager. En stor, kraftig mand, brugelig til alt hedder naturligvis Fredag. Officererne ved hovedkvarteret, der er mænd af prøvet tapperhed, er alt for villige til at gøre sig England og engelskmændene forbundne til, at de skulle nægte disse herrer den fornøjelse at få sig selv slået ihjel, hvis de selv havde lyster til. Men de forstår aldeles ikke den ubesindighed, som bringer disse [albjørns?] sønner til at udsætte sig for fare for en fremmed sag.

Nikolai Sørensen: Okay, så han beskriver virkelig det her med, at soldaterne, de forstår simpelthen ikke den fascination, som Herbert har, og hvad han overhovedet laver her på, altså det er jo en slagmark. Det er virkelig en slagmark han befinder sig midt på.

Ditte Kock: Og altså tabstallene er allerede på det her tidspunkt begyndt at gå opad. Og han er jo englænder. Det er jo ikke hans sag, så hvad laver han egentlig? Men hvis han vil, jamen bevarer, så løb du afsted. Det får han lov til.

Nikolai Sørensen: Herbert har fri adgang til at løbe til og fra slagmarken for at overvære konflikten. Han håber at se en kamp helt tæt på, og en nat forrest på skanserne bliver hans ønske til virkelighed. Ditte nu er vi rykket herud på på skanserne og står altså og kigger ud over ud over fjorden herude, for om natten den 28. marts 1864 tager det hele en ret seriøs drejning. Her vækkes Herbert af geværskud på sit hotel. Hvad er det egentlig, der sker?

Ditte Kock: Ja, natten til den 28. marts angriber Preussen lige pludselig de danske skanser eller i hvert fald området foran de danske skanser. Og det kommer lidt som en overraskelse for den danske hær. Normalt er der nogle tegn på, at nu kunne en træfning godt være på vej. Det er der ikke her overhovedet. Så danskerne bliver altså ret overraskede. Og i øvrigt, så er det jo cirka klokken 3 om natten, de går i gang. Og det er klokken tre om natten i slutningen af marts. Det er bælgmørkt.

Nikolai Sørensen: Det er altså et totalt overraskelsesangreb.

Ditte Kock: Det er det. Og derfor lykkedes det også preusserne at komme ret langt op mod de danske skanser.

Nikolai Sørensen: Og hvad gør Herbert og Hall, når de hører de her gevær skud inde på deres hotel?

Ditte Kock: Jamen altså, de bliver jo hele hotellet dernede bliver faktisk vækket af, at nu sker der et eller andet. Så det bliver man lige pludselig advaret om nede på hotellet. Og man kan også høre, at nu begynder de danske soldater og marchere nedad mod broen for at komme over på slagmarken. Man skal simpelthen have flere soldater herovre.

Nikolai Sørensen: Der sker virkelig noget.

Ditte Kock: Ja, så. Så så hurtigt som muligt tøj på, og så bevæger de sig alle sammen herop af. Også journalisterne, men især Herbert og Hall, der bare sætter i løb for at komme op. Fordi nu sker

det, nu kommer den der kamp. Som de måske lidt havde håbet at se. Men også havde ventet, der skulle komme. Fordi på et eller andet tidspunkt må der jo ske noget heroppe. Så. Og nu er det.

Nikolai Sørensen: Så de spurter simpelthen herop for at få det her ønske om at se kamp tæt på opfyldt. Og de kommer så herop, og stiller sig faktisk, hvor vi står nu, cirka må vi formode at placere sig, faktisk midt i den her kamp.

Ditte Kock: Ja. Altså de kommer op af vejen herude. Må på et tidspunkt lige vige lidt fra vejen, fordi der kommer ret mange geværkugler flyvende faktisk. Men når så op mellem skanse 4 og skanse 5. Herbert beskriver meget sjovt synes jeg egentlig der er lige henne og så pænt give hånd til ledende officerer. Og så lægger de sig simpelthen bag volden sammen med de danske soldater. Der er flere gange, hvor soldaterne jo flere gange er oppe og må skyde ud mod fjenden derude.

Nikolai Sørensen: Nej, hvor vildt. De har været der på forreste parket og kunne se det hele. Hvordan udvikler slaget sig egentlig?

Ditte Kock: Jamen altså, så længe det er mørkt, så er det jo, at de kommer ret tæt på. Men så snart der bare kommer lidt lys på himlen, så begynder det danske artilleri at skyde ud af mod preusserne. Og så begynder man efterhånden at få en fornemmelse for, hvad der faktisk er derude. Og der finder danskerne ud af, at jo, jo første bølge var voldsom. Men det er, som om preusserne ikke har en anden bølge stående. De har ikke lige taget nogen reserve med. De har heller ikke rigtig feltartilleri med. Og så er det, at danskerne rykker ud mod preusserne for at få dem trængt tilbage igen, så danskerne her fra skanserne udad mod preusserne. Og så er det, at slagskibet kommer sejlene dernede på vandet. Rolf Krake, hedder det. Og så begynder Rolf Krake at beskyde preusserne på Dybbøl Banke i siden. Det vil sige preusserne derude, bliver nu beskydt både her forfra, fra skanserne og fra siden af Rolf Krake.

Nikolai Sørensen: Så danskerne går virkelig til modangreb.

Ditte Kock: Det gør de.

Nikolai Sørensen: Og Herbert og Hall, de ligger jo heroppe blandt soldaterne og overværer det hele. Og bare lige for lige at forstå hvor farligt er det egentlig at befinde sig lige her, hvor de befinder sig?

Ditte Kock: Det er voldsomt farligt. De ligger bag denne her vold, men Herbert beskriver faktisk selv, at den er ikke større, end at en rytter sagtens kan springe henover. Altså, man har ikke meget at dække sig bagved. Så de ligger jo der sådan helt nede og gemmer sig og flyver med kugler. Det er

i det hele taget, at der er ret store tabstal ved det her slag. Også på dansk side. Så det er voldsomt farligt.

Nikolai Sørensen: Hvad trod du, Auberon Herbert her har følt, når han har ligget her og overværet det her?

Ditte Kock: Adrenalin må have pumpet igennem ham. Altså, det er jo en voldsomt farlig situation. En situation, han aldrig har prøvet at stå i før. Selv for de danske soldater, der har været med i et par kampe, er det jo voldsomt det her. Så for Herbert, der må det virkelig have været. Man må have været sådan helt oppe på dupperne med et bankende hjerte og bare ligge der og ryste.

Nikolai Sørensen: Så der har han altså virkelig fået det, som han måske har jagtet i alle de år?

Ditte Kock: Ja, det det. Det tror jeg, at han har. Så han ligger jo der og kan kigge ud. Så begynder der at komme lidt lys, og man kan jo se, at det flyver med kugler derude. Der er kamp lige ude foran. Der ligger sårede soldater. Der ligger døde soldater, og så lige pludselig, så springer Herbert op og forlader simpelthen positionen bagved sin ved sin lille vold og kravler op over den, løber ud foran, midt imellem de danske og preussiske soldater, der kæmper og samler en såret dansk soldat op og bærer ham ind i sikkerhed.

Nikolai Sørensen: Det er jo for vildt, så han kaster sig simpelthen ind i kampen her.

Ditte Kock: Risikerer sig selv for at redde en såret dansker. Og han var derude flere gange. Beretningen er, at han simpelthen i længere tid hjælper de danske ambulancesoldater, som han kalder dem, og transporterer de sårede.

Nikolai Sørensen: Det er jo helt vildt, at han har stået der, og adrenalin er kørt igennem ham, og så pludselig så er der et eller andet.

Ditte Kock: Så reagerer han. Ja, ja.

Nikolai Sørensen: Så han ville hjælpe. Ja, det er jo en virkelig, virkelig modig handling. Altså, hvorfor tror du, at han sætter sit liv på spil for de danske soldater på den her måde?

Ditte Kock: Altså for det første, så holder han jo med danskerne. Han har været herude i flere dage i træk. Han har talt med dem. Han føler, at han er blevet venner med dem. Men så er det simpelthen

også bare situationen. Det er adrenalin. Det er kampen, der gør, at så er der altså nogle mennesker, der bare reagerer. Så det gør han.

Nikolai Sørensen: Det er jo helt vildt. Hvordan slutter slaget her egentlig den her den 28. Marts?

Ditte Kock: Jamen, det ender faktisk med en dansk sejr. Preusserne må til sidst give op og trække sig tilbage, så målet for preussisk side er jo ikke nået. De får ikke erobret det stykke af slagmarken, de vil. Så danskerne kan simpelthen gå herfra med en sejr, og det er jo fantastisk. Jeg vil sige, der er ikke mange danske sejre i krigen 1864, men der er blandt andet den her. Så det er jo et kæmpe selvtillidsboost til de danske soldater. Til hele hæren henede og også til den danske befolkning, da det først kommer i aviserne, så. Så der er stor glæde.

Nikolai Sørensen: Så der er altså fest og fejring her på skanserne, efter man har vundet det her slag over preusserne her den 28. marts. Hvordan ser man på Herbert? Nu da han pludselig har reddet danske soldater?

Ditte Kock: Nå, men altså, holdningen har ændret sig fuldstændig. Han går fra at være det komiske indslag på Dybbøl Banke til at være dagens helt. Altså, der er stor respekt for, hvad han har gjort.

Nikolai Sørensen: Så der er ikke mere hr. Læderhandsker og Robinson Crusoe.

Ditte Kock: Nej, nej, nu er det vores gode ven. Altså, ham er de glade for. Og igen, vores engelske journalist Gallenga har faktisk et stykke, hvor han igen beskriver ham. Og han skriver: "Jeg spadserede og red ud med ham i går morges og i aftes, og vi kom næppe forbi en eneste soldat eller officer til fods eller til hest, uden at disse hilsede ham som en tapper ven og kammerat. Ikke få trådte ud af geledderne, da de marcherede forbi os i kolonner og rystede hans hånd, indtil de næsten havde vredet hans arm af led. Jeg har aldrig set en så naturlig entusiasme hos disse højhjertede, også vidt man kan dømme efter deres udseende, flegmatiske folk."

Nikolai Sørensen: Hvor er det fint. Han bliver virkelig taget ind her, og han får altså de her skulderklap.

Ditte Kock: Det gør han.

Nikolai Sørensen: Men hvad tror du, det har betydet for ham at gå fra at være den, man har grint af, til pludselig at få de her skulderklap fra de her mennesker, han har han har set så meget op til?

Ditte Kock: Jeg tror, det har betydet utroligt meget. Også fordi at en ting er, at danskerne har grint af ham. Noget andet er, at det har han jo også godt selv været klar over. Det er da ikke rart at være ham, der som de andre griner af og sådan lidt små hoven. Også selv om han har følt, at han har haft et godt forhold til soldaterne. Så er han jo godt klar over, at han stikker ud. Men nu er det virkelig, at han er en af dem. Han er deres kammerat. Han har... Han har kæmpet ved siden af dem, og han... Han får virkelig stor respekt fra de danske soldater nu. Og det gør en forskel for ham.

Nikolai Sørensen: Så det kan på en eller anden måde ikke lykkes bedre, end det har gjort her. Han har fået lov til at se en kamp tæt på, som han vil. Og så har han faktisk endda gået derfra som en helt mere eller mindre.

Ditte Kock: Ja, absolut.

Nikolai Sørensen: Hvordan slutter hans rejse efter efter slaget her den 28. Marts?

Ditte Kock: Jamen de er her lige et par dage efter, men i det hele, er det jo kun på Dybbøl i 9 dage. Og så er det jo samme tur hjem igen, videre til København og så hele vejen syd om Hamborg, og så sejle over kanalen. Og så som sagt igennem København. Og om det er præcis der. Eller om han får det tilsendt, det er ikke helt sikkert. Men han bliver faktisk. Efter kampen den 28. Marts udnævnt til Ridder af Dannebrog. Okay, han får en medalje for hans handlinger den dag.

Nikolai Sørensen: Det er jo helt vildt.

Ditte Kock: Som virkelig er noget, man kun gør, når folk har gjort noget særligt på slagmarken.

Nikolai Sørensen: Okay, så når vores krigsturist Auberon Herbert rejser hjem til England igen, så er det simpelthen som Ridder af Dannebrog. Ja, hvordan har det påvirket ham, tror du?

Ditte Kock: Jeg tror, at det har været en kilde til stor stolthed for ham. Nu har han både selv forsøgt sig i hæren og uden den helt store succes. Men nu har han virkelig noget, hvor han kan vise, at jeg klarede den. Jeg kan godt.

Nikolai Sørensen: Med sin medalje hængende om halsen kan krigsturisten Herbert vende hjem til England som Ridder af Dannebrog. Men Herbert har først lige fået blod på tanden, og der går ikke længe, før han igen vover sig ud på en slagmark. Nå Ditte, så er vi jo rykket ind i varmen i Dybbøl Møllens Møllehus og sidder lige og varmer os på en kop kaffe og vores hovedperson, krigsturisten Auberon Herbert her, han er jo kommet hjem til England, når han ser tilbage til sin rejse til fronten her i 1864, tror du så, at den her rejse levede op til hans forventninger?

Ditte Kock: Det tror jeg. Han har jo fået den fulde oplevelse. Han er ude at se en reel kamp. Altså er med i slaget. 28. Marts. Han får et godt forhold til alle danskerne. Han kommer rundt og se området. Han bliver virkelig sat ind i, hvad en krig er, og hvad det kræver af en hær, og hvad det kræver af et folk. Så han lærer virkelig noget på sin rejse.

Nikolai Sørensen: Hvilken betydning tror du rejsen som krigsturist til til krigen her i 1860 den får for ham?

Ditte Kock: Den afskrækker ham i hvert fald ikke fra krig. Jeg tror heller ikke, han går herfra og synes, at krig er den eneste løsning på alle problemer. Det er ikke sådan, at han er krigsliderlig eller sådan noget. Men han har i hvert fald mod på mere. Og han rejser også ret hurtigt videre. Samtidig med at der er krig her i Danmark er der jo gang i den amerikanske borgerkrig ovre i USA, og der er han så en tur ovre for at se nogle af kampene derovre. Og det er jo altså meget større end her i Danmark. Og derefter så er han en tur i Frankrig. Det er jo sådan, at hvis man ser på Preussen og Tyskland på det her tidspunkt, så er det jo en meget, meget vigtig periode. Preussen vinder over Danmark i 1864. Så vinder de over Østrig i en krig i 1866, og så kommer de i krig mod Frankrig i 1870 og i krigen mod Frankrig, der er et af de større slag. Det er slaget ved Sedan, hvor Preussen vinder og også vinder hele krigen mod Frankrig. Og så er det jo, at Tyskland bliver samlet til et kejserrige. Men Herbert er til stede ved Sedan, ikke som aktiv deltager, men som ja, man kan kalde ham krigsturist eller observatør, men han er der i hvert fald at se. Så det er virkelig brændpunkterne, han besøger i den her tid.

Nikolai Sørensen: Så den følelse, han har ligget herude på skanserne og har haft den her nat i 1864, som vi har snakket om. Den bliver han ved med at jagte igen i krige rundt omkring i årene efter 1864.

Ditte Kock: Ja, det gør han også, er mit bud, af en politisk interesse for, hvordan Europa kommer til at udvikle sig. Især hele det der med med Preussen, der bliver til Tyskland. Det får en betydning for alle, især også for England. Så det er jo simpelthen bare interessant at være vidne til og også bare følge den udvikling. Men, men, så absolut han han søger da de der steder, hvor der sker noget.

Nikolai Sørensen: Auberon Herbert sejler i land ved Sønderborg i 1864 med et vildt ønske om at se en krig med egne øjne. Efter flere forsøg er det endnu ikke lykket ham. Men ved Dybbøl Mølle bliver hans ønske opfyldt. På de forreste skanser overværer han danskerne forsvare sig mod den preussiske overmagt. Og mod alles forventninger bliver krigsturisten udråbt til krigshelt ved Dybbølsten. Herbert er flere gange i reel livsfare ved Dybbøl. Alligevel bliver krigen i 1864 kun starten på hans ekstreme rejselev. Men selv om Herbert rejser kloden tynd i sin jagt på flere militære konflikter, så er den engelske krigsturist måske slet ikke så stor en fortæller for krig, som man lige skulle tro. Hvilken betydning får hans samlede oplevelser som krigsturist for hans senere liv?

Ditte Kock: Det former ham, absolut, men ikke i den retning man egentlig skulle tro, når han jo ikke er blevet afskrækket af at se den første kamp og tage rundt til så mange. Så skulle man tro, at han var fortaler for krig. Men det er han så absolut ikke i sine senere år. Han bliver først medlem af det engelske parlament, er det i en enkelt periode fire år, og så er det, han er blevet kendt for i eftertiden. Det er sådan lidt hans politiske ideologi. Han var fortaler for det, der hed individualisme. Og fik faktisk nærmest grundlagt sin egen ekstreme gren af det, og derigennem mener han så ikke, at staten har det der voldsmonopol. Det er jo det, som en stat har, voldsmonopol - kan føre en krig blandt andet. Så han er faktisk grænsende til pacifist i sine senere år.

Nikolai Sørensen: Vildt! Så tror du hans tid som krigsturist har haft en indflydelse på hans senere pacifistiske politik?

Ditte Kock: Det tror jeg. Altså det antal folk han har set dø for den sag, de blev sat til at udkæmpe det, det er jo rigtig mange. Men med hvilket formål, kan man spørge? Så jeg tror, at det som de kampe han har set og resultaterne af det, tror jeg ikke han mener har stået mål med de altså de ofre som folket har bragt.

Nikolai Sørensen: Så efter alle de her år som krigsturist og efter også i starten at være blevet blev grint af for sin fascination, så står han altså tilbage her senere i sit liv som som mere end bare en adrenalin junkie, egentlig?

Ditte Kock: Ja, absolut. Han bliver virkelig kendt for det hans politiske filosofi og modstander af krig.

Nikolai Sørensen: Udlængsel er produceret af Nikolai Sørensen for Vores tid, Nationalmuseets mediehus med støtte fra William Demant Fonden. Redaktør er Rikke Caroline Carlsen. Lyddesign, klip og mix er leveret af Raehan Sarjou. Tak til leder af Center for Turismeforskning, Mathias Thuen Jørgensen for baggrundsinformation om turisme. Du kan finde flere podcasts om historie ved at søge på Vores tid i din podcast app.

[Vores Tid – Nationalmuseets Mediehus](#)

[Episode 10: Auberon på krigsrejse i 1864](#)

Lyddesign, klip og mix: Raehan Sarjou

Produceret af Nikolai Sørensen for Vores Tid